

**Інститут державного управління та
наукових досліджень з цивільного
захисту**

кафедра домедичної підготовки

БАЗОВА ПІДТРИМКА ЖИТТЯ

Травми

ЕМД 10 – 20 хв.

ЖИТТЯ

Свідок до 5 хв.

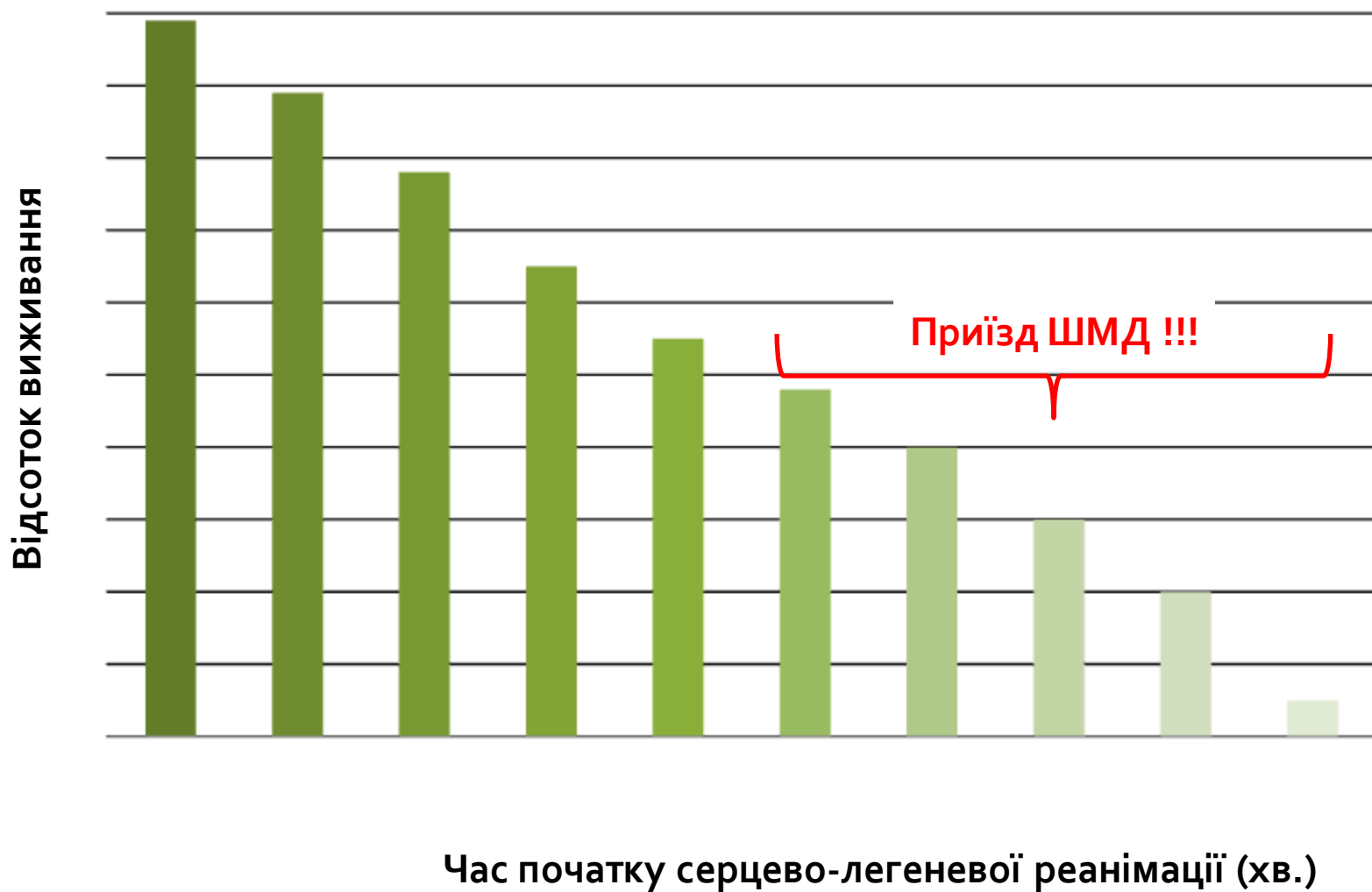

ДСНС 5 – 10 хв.

МВС 5 – 10 хв.

Залежність виживання від часу початку реанімаційних заходів.

«ЛАНЦЮГ ВИЖИВАННЯ»

Комплекс заходів:

- 1. Швидке розпізнавання зупинки серця та виклик бригади ШМД**
- 2. Своєчасна СЛР – якісне натиснення грудної клітки**
3. Своєчасна дефібриляція
4. Ефективна інтенсивна терапія
5. Комплексне післяреанімаційне лікування

Базовий алгоритм

ПЕРЕВІРТЕ БЕЗПЕКУ

ПЕРЕВІРТЕ СВДОМІСТЬ

ПОКЛИЧТЕ НА ДОПОМОГУ

ВІДНОВІТЬ ПРОХІДНІСТЬ
ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ

ПЕРЕВІРТЕ НАЯВНІСТЬ
ДИХАННЯ

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ 103/112

30 НАТИСКАНЬ

2 ВДИХИ

Безпека

Оцініть місце випадку.
Визначте:

- **Загрози**
- **Кількість постраждалих**

ПЕРЕВІРТЕ БЕЗПЕКУ

ПЕРЕВІРТЕ СВІДОМІСТЬ

ПОКЛИЧТЕ НА ДОПОМОГУ

**ВІДНОВІТЬ ПРОХІДНІСТЬ
ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ**

**ПЕРЕВІРТЕ НАЯВНІСТЬ
ДИХАННЯ**

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ 103/112

30 НАТИСКАНЬ

2 ВДИХИ

Перевірте свідомість постраждалого

ПЕРЕВІРТЕ БЕЗПЕКУ

ПЕРЕВІРТЕ СВДОМІСТЬ

ПОКЛИЧТЕ НА ДОПОМОГУ

ВІДКРИЙТЕ ДИХАЛЬНІ ШЛЯХИ

ПЕРЕВІРТЕ ДИХАННЯ

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ 103/112

30 НАТИСКАНЬ

2 ВДИХИ

Покличте на допомогу

Голосно зверніться до оточуючих з наступною фразою:

«Будь ласка, підійдіть, мені потрібна Ваша допомога!»

Звертайтеся до конкретної людини, вказуючи на неї рукою

ПЕРЕВІРТЕ БЕЗПЕКУ

ПЕРЕВІРТЕ СВІДОМІСТЬ

ПОКЛИЧТЕ НА ДОПОМОГУ

ВІДКРИЙТЕ ДИХАЛЬНІ ШЛЯХИ

ПЕРЕВІРТЕ ДИХАННЯ

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ 103/112

30 НАТИСКАНЬ

2 ВДИХИ

Відкрийте дихальні шляхи

ПЕРЕВІРТЕ БЕЗПЕКУ

ПЕРЕВІРТЕ СВІДОМІСТЬ

ПОКЛИЧТЕ НА ДОПОМОГУ

ВІДКРИЙТЕ ДИХАЛЬНІ ШЛЯХИ

ПЕРЕВІРТЕ ДИХАННЯ

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ 103/112

30 НАТИСКАНЬ

2 ВДИХИ

Методи відновлення прохідності дихальних шляхів

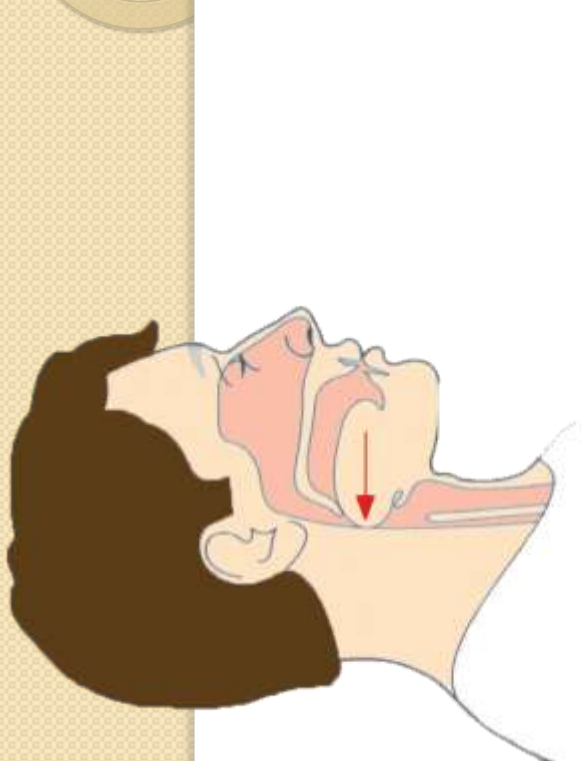

Рис. 1

Рис. 2

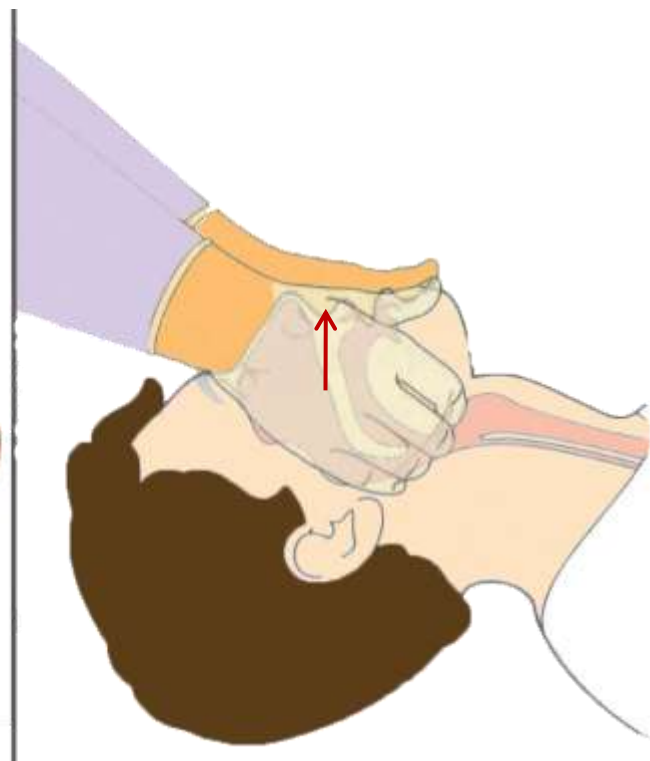

Рис. 3

Перевірте дихання

- Слухати
- Бачити
- Відчувати

ПЕРЕВІРТЕ БЕЗПЕКУ

ПЕРЕВІРТЕ СВІДОМІСТЬ

ПОКЛИЧТЕ НА ДОПОМОГУ

ВІДКРИЙТЕ ДИХАЛЬНІ ШЛЯХИ

ПЕРЕВІРТЕ ДИХАННЯ

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ 103/112

30 НАТИСКАНЬ

2 ВДИХИ

Викличте «швидку допомогу»

Під час виклику «швидкої допомоги» вкажіть наступне:

1. **Характер пригоди**
(ДТП, падіння і т.д.)
2. **Кількість і вік**
постраждалих
3. **Наявність у**
постраждалого
свідомості/дихання
4. **Точна адреса місця**
пригоди

ПЕРЕВІРТЕ БЕЗПЕКУ

ПЕРЕВІРТЕ СВІДОМІСТЬ

ПОКЛИЧТЕ НА ДОПОМОГУ

ВІДКРИЙТЕ ДИХАЛЬНІ ШЛЯХИ

ПЕРЕВІРТЕ ДИХАННЯ

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ 103/112

30 НАТИСКАНЬ

2 ВДИХИ

Виконайте 30 натискань на грудну клітку

ПЕРЕВІРТЕ БЕЗПЕКУ

ПЕРЕВІРТЕ СВІДОМІСТЬ

ПОКЛИЧТЕ НА ДОПОМОГУ

ВІДКРИЙТЕ ДИХАЛЬНІ ШЛЯХИ

ПЕРЕВІРТЕ ДИХАННЯ

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ 103/112

30 НАТИСКАНЬ

2 ВДИХИ

Методика виконання компресій грудної клітки

30 натискань на грудну клітку

- **Місце:** візуальна середина всієї грудної клітки
- **Чим і як тиснути:** основою долоні, інша рука в замку поверх першої, руки рівні в ліктях
- **Глибина:** від 5 до 6 см
- **Частота:** від 100 до 120 разів/хв.

Виконайте 2 вдихи

ПЕРЕВІРТЕ БЕЗПЕКУ

ПЕРЕВІРТЕ СВІДОМІСТЬ

ПОКЛИЧТЕ НА ДОПОМОГУ

ВІДКРИЙТЕ ДИХАЛЬНІ ШЛЯХИ

ПЕРЕВІРТЕ ДИХАННЯ

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ 103/112

30 НАТИСКАНЬ

2 ВДИХИ

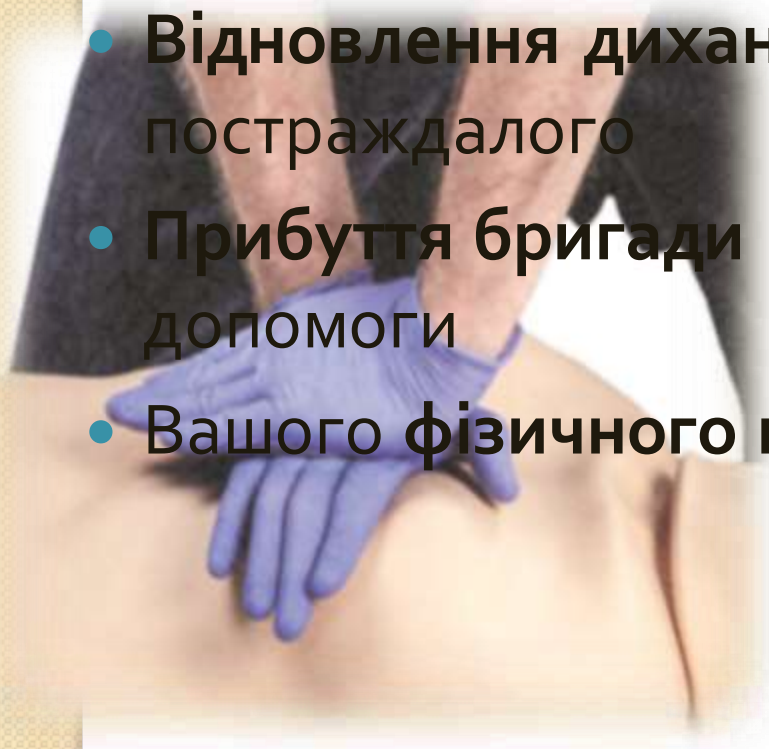
Виконайте 2 вдихи

- Відновіть **прохідність** дихальних шляхів
- **Герметизуйте** дихальні шляхи свої і постраждалого
- Виконайте свій **звичайний видих**, контролюйте візуальний підйом грудної клітки
- Не більше **5 с** на 2 спроби провести дихання

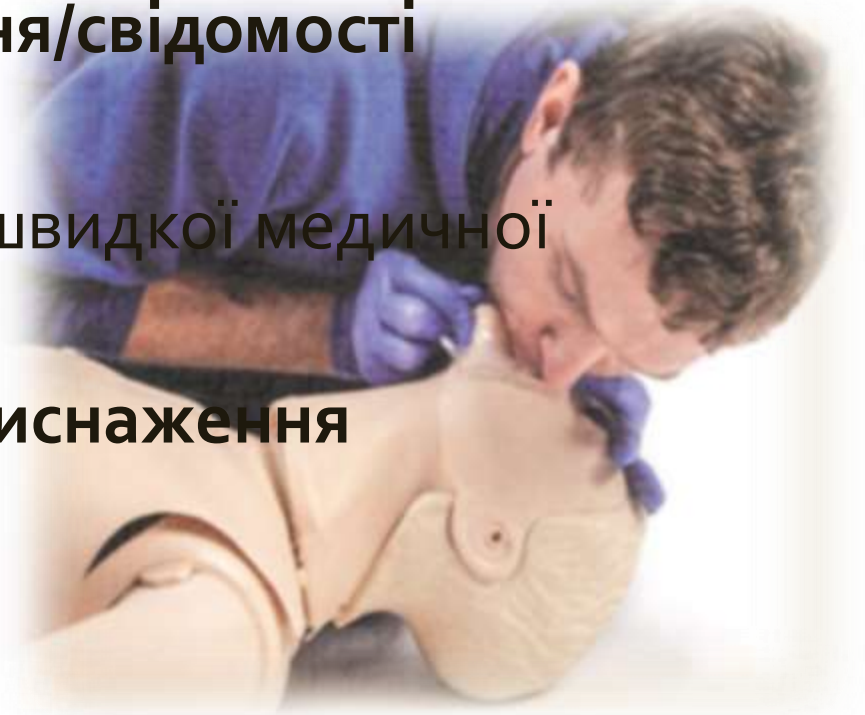
-
- Проводьте зміну реанімуючої особи кожні **2 ХВ.**
  - За відсутності захисного пристрою для проведення штучного дихання виконуйте лише компресії грудної клітки без пауз

Виконуйте СЛР до:

- Відновлення дихання/свідомості постраждалого
- Прибуття бригади швидкої медичної допомоги
- Вашого фізичного виснаження

30 натискань

2 вдихи

Стабільне положення

Стабільне положення

Використовується у людей без свідомості для:

- Збереження прохідності дихальних шляхів
- Запобігання аспірації блювотних мас

Обструкція дихальних шляхів стороннім тілом

**ЗАДАЙТЕ ПИТАННЯ:
«ВИ ВДАВИЛИСЯ? ВИ МОЖЕТЕ ДИХАТИ?»**

Так, дихати може

Не відповідає на питання

Часткова обструкція
дихальних шляхів –
стимулюйте кашель

Повна обструкція
дихальних шляхів –
5 ударів по спині
5 прийомів Хеймліха

Викличте 103/112

I. ТРАВМАТИЧНІ ПОШКОДЖЕННЯ

Травма (від грец. *Траѳμα* «рана») - пошкодження, під яким розуміють порушення анатомічної цілісності чи фізіологічних функцій органів і тканин тіла людини, що виникає в результаті зовнішнього впливу. Залежно від виду шкідливого чинника розрізняють:

- Механічні - *ізолювана травма, множинна травма, політравма (полісистемні, поліорганні пошкодження)*
- Термічні (*опіки, обмороження*),
- Хімічні травми,
- баротравми (*під дією різких змін атмосферного тиску*),
- Електротравми
- Комбіновані травми

Закритий перелом, ознаки

Неприродне
положення ноги
або руки,
Рухливість зламаної
частини там, де
відсутній суглоб,
Хрускіт, біль в місці
перелому
Подовження або
укорочення
травмованої
кінцівки.

Відкритий перелом, ознаки

Неприродне положення
ноги або руки.

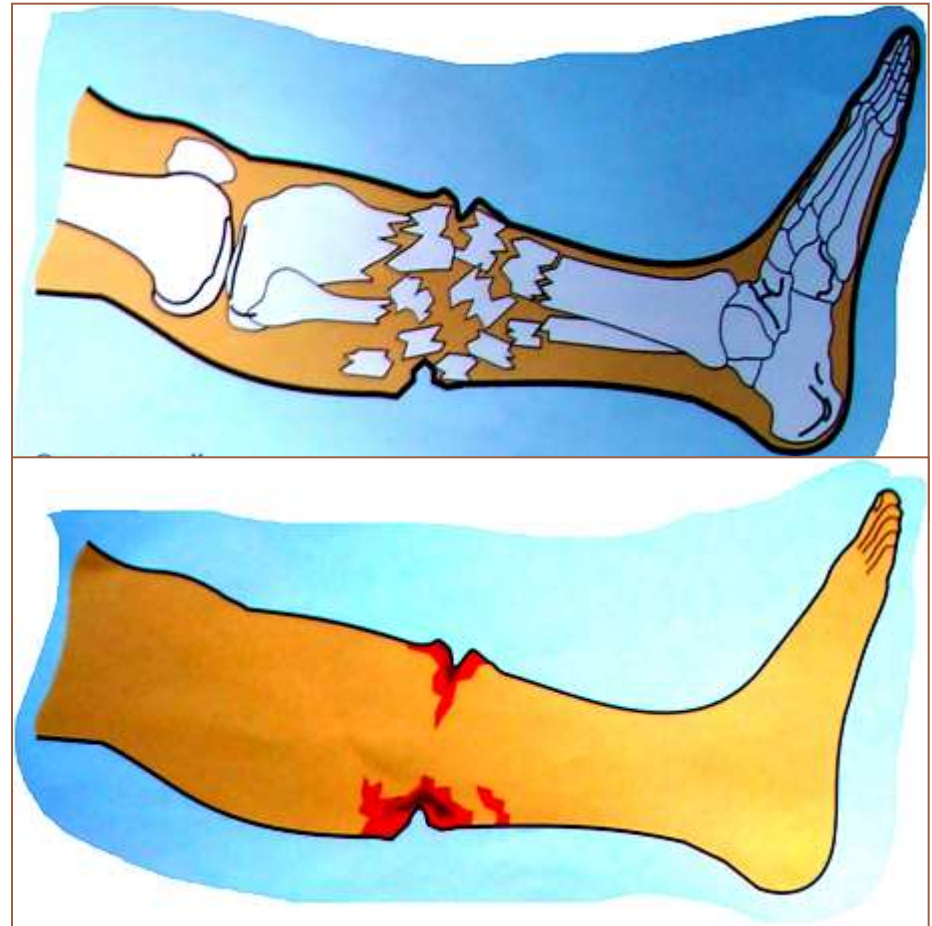
Рухливість зламаної
частини кінцівки там,
де відсутній суглоб.

Хрускіт, біль в місці
травми.

При відкритому переломі
видно уламки кістки,
кровотеча

Подовження або
укорочення
травмованої кінцівки.

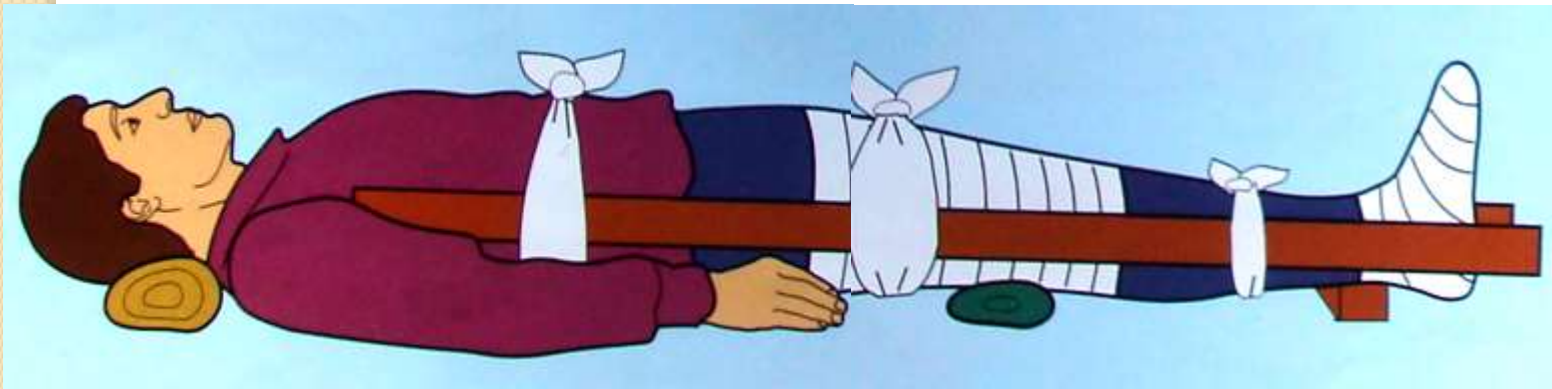
Порушення функції
кінцівки.

Правила фіксації перелому

- Фіксувати кінцівку в тому положенні, в якому вона знаходиться після травми, але не намагатися вправити кістку на місце.
- Фіксувати мінімум 2 суглоби (вище і нижче перелому). При травмі стегна і плеча фіксувати з суглоба.
- При накладенні шини і наявності ран спочатку обробити рани і зупинити кровотечу.

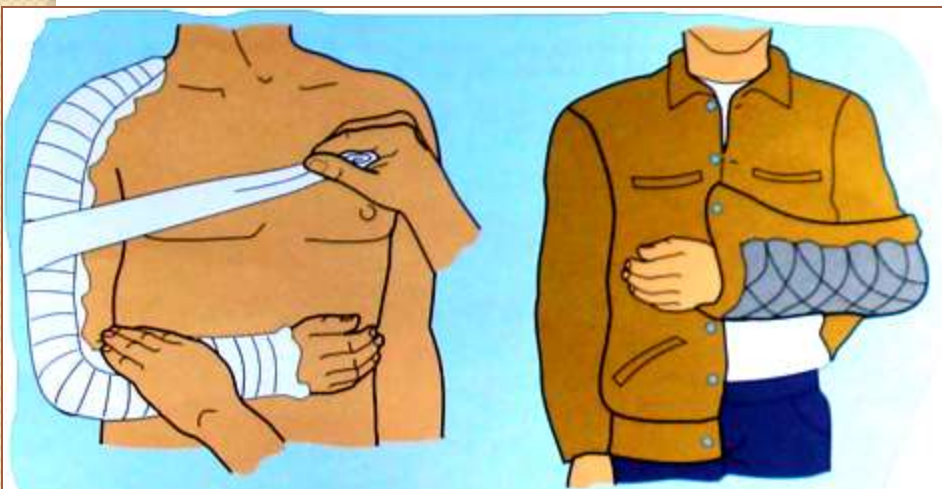
Імобілізація переломів

Підручними засобами

Прибинтування до здорової ноги

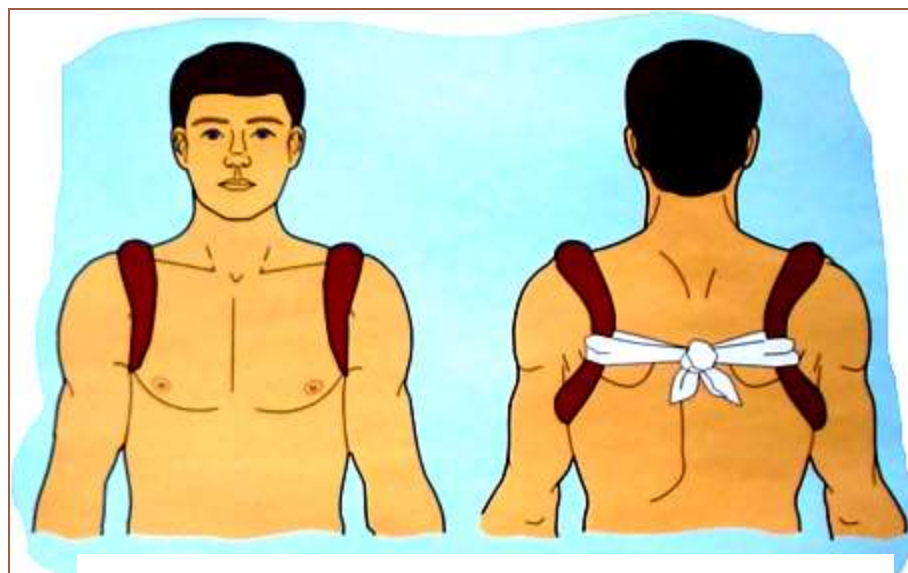
Шиною або за допомогою куртки (плече)

Пращовидна пов'язка
(нижня щелепа)

рушником (ребра)

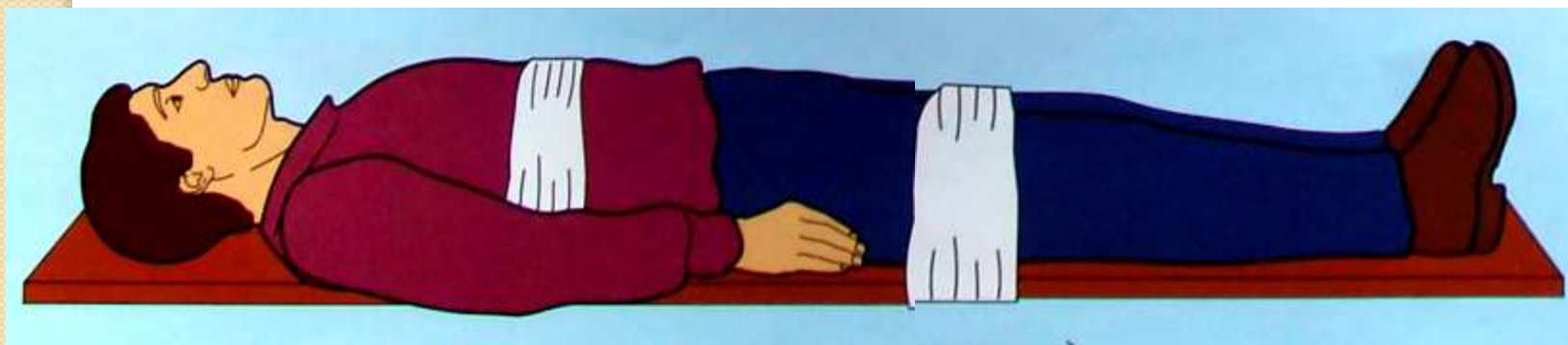
кільцями з тканини (ключиця)

Пошкодження хребта

Ознаки:

- Відповідний механізм травми
- Сильний біль чи відчуття тиску в голові, шиї чи спині
- Втрата рухових функцій кінцівок
- Поколювання або втрата чутливості в пальцях рук та ніг
- Втрата рухових функцій кінцівок
- Деформація в області хребта
- Ускладнене дихання, судоми, втрата рівноваги

Імобілізація переломів (продовження)

Дерев'яним щитом (хребет)

Щитом і валиком (кісток тазу)

Позиційне стискання м'яких тканин (синдром тривалого стиснення, травматичний токсикоз)

Це вид травми, при якій до певної частини тіла постраждалого припиняється кровопостачання, внаслідок чого розвивається її ішемія та ушкодження.

**ДМД: перед звільнення
пошкодженої кінцівки
потрібно вище місця
стискання накласти
джгут (закрутку).**

Види ран

- Різані
- Колоті
- Рвані
- Кусані
- Рубані
- Розтрощені
- Скальповані
- Отруєні
- Вогнепальні
- Комбіновані

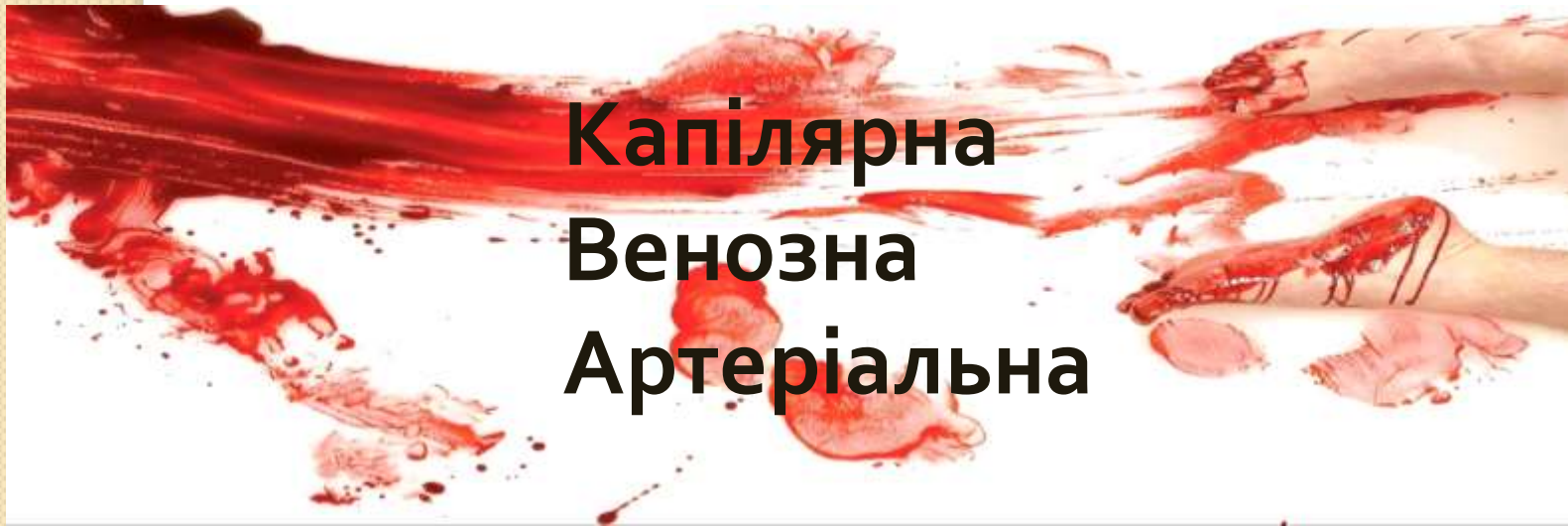

- Кровотеча (лат. haemorrhagia) — це витікання крові із кровоносних судин при порушенні їхньої цілісності

- Виділяють:

- Внутрішня
- Зовнішня

Ідентифікація капілярна кровотеча

Ознаки

1. Незначна кровотеча «виділяється каплями».
2. Пошкоджуються маленькі судини, які з'єднують артерії з венами.

Капілярна кровотеча – не є загрозливою на догоспітальному етапі.

Перша допомога:

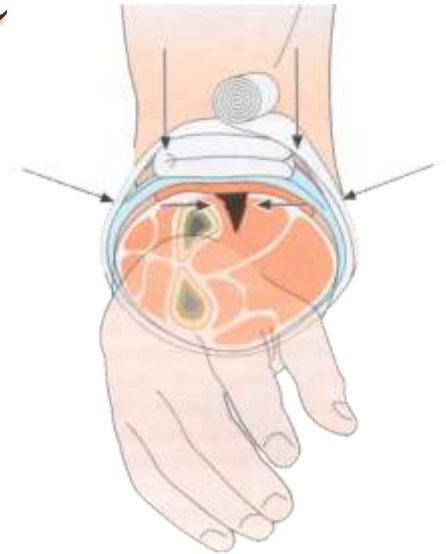
- одягніть рукавички
- Очистіть / промийте рану від бруду
- Обробіть рану антисептиком
- Закрийте рану марлевою серветкою / пластиром

Венозна кровотеча

Ознаки

1. Звичайно темного кольору.
2. Витікає з ран постійним потоком.

Венозна кровотеча – може бути загрозовою якщо пошкоджена велика вена.

Ваші Дії:

- Викличте допомогу
- Одягніть рукавички
- Притисніть рану рукою в рукавичці
- Підготуйте перев'язувальний матеріал
- **Накладіть пов'язку, що тисне**
- Контролюйте стан потерпілого

Артеріальна кровотеча

- Чут
- Бач
- Від

Ознаки:

1. Яскраво-червоний колір.
2. Інтенсивно витікає з рани, пульсує.

Артеріальна кровотеча – загроза ЖИТТЮ.

Ваші дії:

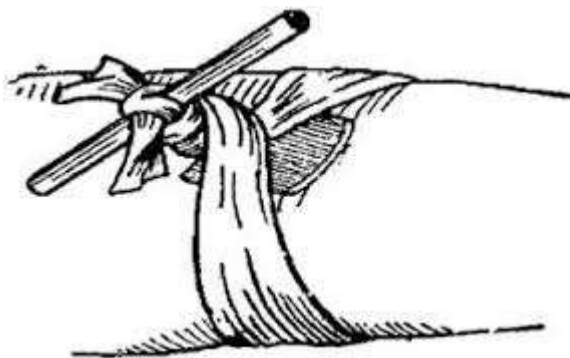
- Викликати допомогу
- Одягнути рукавички
- Притиснути рану
- **Накласти джгут на плече/стегно**
- Підготувати перев'язувальний матеріал
- **Накласти пов'язку, що тисне**
- Контроль стану постраждалого

Травматична ампутація

Це відсікання, відторгнення частини або всієї кінцівки (або іншої частини тіла) у результаті механічної дії

medzabota.com.ua

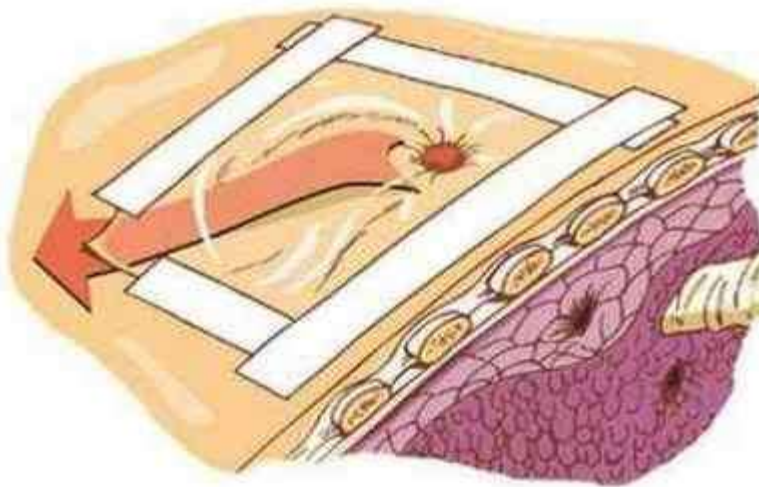

Травма грудної клітки

Ознаки:

- **Проникаюча травма грудної клітки (ГК):**
  - Наявність рани, біль в рані і в ГК, кровотеча з рани, може бути піниста кров
  - Утруднене дихання
  - Можливе підсмоктування повітря в рану чи вихід повітря з рани під час дихання
  - Крепітація при обмацуванні ГК
  - Наявність сторонніх предметів у рані
  - Бліда, холодна, волога шкіра
  - Нудота, блювання, відчуття спраги

Оклюзійна пов'язка

Пошкодження живота

Ознаки:

- **Проникаюча травма живота:**
  - Наявність рани, біль в рані та черевній порожнині, відчуття тиску, "розпирання" в животі
  - Слабкість, нудота, блювання
  - Наявність сторонніх предметів у рані
  - Наявність у рані кишківника чи сальника
- **Закрита травма живота:**
  - Наявність саден чи гематоми на черевній стінці
  - Бліда, холодна, волога шкіра
  - Нудота, блювання, відчуття спраги

ЧУЖОРІДНЕ ТІЛО В РАНІ

- Чут
- Бач
- Від

Перша допомога:

- Викличте допомогу
- Одягніть рукавички
- Накладіть стерильну серветку на рану
- Зафіксуйте чужорідне тіло в рані за допомогою марлевих / бинтових валиків
- Накладіть фіксуючу пов'язку на рану не зміщуючи чужорідне тіло

A cartoon illustration with a blue background. On the left, a boy with brown hair and a white long-sleeved shirt stands with his hands clasped, looking towards the right. In the center, a girl with blonde hair in a ponytail, wearing a white lab coat, leans over a person lying on a stretcher. The person on the stretcher is wearing a red jacket and green pants. The girl has a worried expression. A speech bubble originates from the boy, containing text in Ukrainian.

**Цікаво, хтось контролює
проведення нами домедичної
допомоги?**

Питання